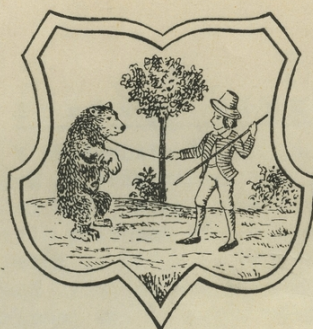

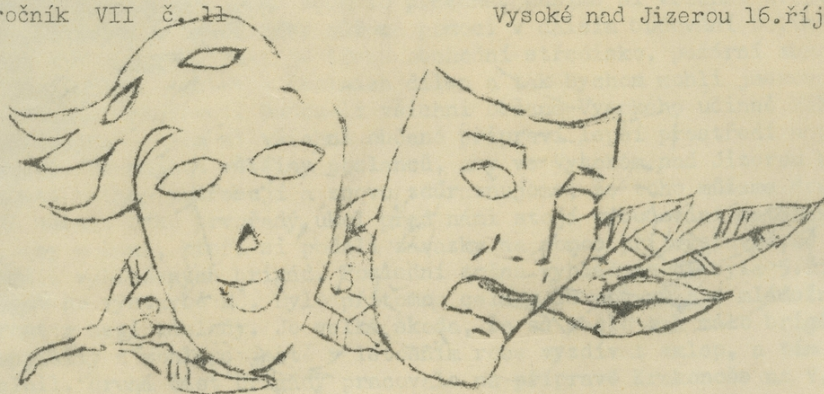

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník - ročník VII č. 11

Vysoké nad Jizerou 16. října 1974

Národní přehlídka ve Vysokém nad Jizerou.

V příštích dnech přivítá Vysoké nad Jizerou první účastníky a návštěvníky V.nár. přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů. Tato kulturně politická a společenská událost, v historii českého ochotnického divadla ojedinělá, má svou souvislost se zásadními změnami života vesnice, ke kterým během posledních let došlo.

Národní přehlídka je jednou z řady akcí dokumentujících péči socialistického státu o rozvoj tvořivé aktivity pracujících ve městech i na vesnicích a obrazem jedné oblasti kulturně výchovné práce na našem venkově - obrazem současného ochotnického divadla. Letošní jubilejní přehlídka ve Vysokém nad Jizerou je součástí celostátního festivalu zájmové umělecké činnosti vyhlášeného pro rok 1974 a 1975 na počest 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Snahou pořadatelů je, aby v celkovém záměru a výsledku důstojně přispěla k oslavám významných jubilejí roku 1974. Tato snaha se odráží v návrhu ideové výzdoby města, v dramaturgii a v bohatém mimodivadelním programu. Poprvé v krátké historii této přehlídky se představí našim divákům soudruzi ze Slovenska: divadelní soubor OP Spišské Podhradí, který uvede v den zahájení přehlídky 19. října hru současného slovenského dramatika Ivana Bukovčana "Sníh pod límbou".

Česká klasická dramatika je v divadelním programu zastoupena inscenací Jiráskovy "Vojnarky", kterou uvede soubor Kulturního klubu OV SDR Újezd u Radnic ze Západočeského kraje. Úspěšnou diváckou veselohrou mladých sovětských dramatiků Braginského a Rjazanova "Reditelka je sůva", se představí soubor ze Severomoravského kraje OB Václavice. Úsměvnou komedií nestora české veselohry V.K. Klicpery "Ženský boj" se pokusil aktualizovat soubor Klicpera z Radonic z kraje Severočeského. Tetauerovy "Úsměvy a kordy" uvede ve středu 23. října kolektiv OB v Kunžaku, reprezentující Jihočeský kraj. Divadelní soubor z Východočeského kraje OB Stará Skřeneň přijede s inscenací finského autora H. Vuolijakiho "Ženy na Nistavuori". "Jednou na Silvestra" je název další hry z dílny sovětských autorů Braginského a Rjazanova, kterou uvede v předposlední den přehlídky úspěšný soubor Středočeského kraje Vysoká Libeň, jehož zřizovatelem je JZD 25. výročí Mělnické Vtelno.

Zakončení přehlídky 26. října bude patřit souboru z Jihomoravského kraje z OB Spytihněv se hrou Ivana Bukavčana "Než kohout zazpívá". Tradiční ochotnický "Sejkorák" pak uzavře osmidenní pestrý program národní přehlídky, která během několika let získala své významné místo v ochotnickém hnutí, stala se jakýmsi "dožínkami" vesnického amatérského divadla, obrazem jeho přeměn a vývoje, zrcadlem kulturního života našeho venkova.

Zpráva MěNV ve Vysokém nad Jizerou:

V předchozím čísle jsme vás informovali o výstavbě mateřské školy, o pracích spojených se zřizováním nové obřadní síně. Všechny tyto akce znovu hodnotilo plenární zasedání MěNV, které proběhlo dne 7.10. 1974 v zasedací síni v Krakonoši. Na tomto zasedání bylo přítomno 20 poslanců a 23 občanů. Zasedání se rovněž zúčastnil poslanec KNV s. Polák za ONV s. Vejnar vedoucí odboru finančního. Je celkem potěšitelné, že účast občanů byla tak velká i když k závažnosti projednávaných věcí by mohla být lepší. Domníváme se, že projednávané problémy by měly zajímat všechny naše občany a v zasedací síni by nemělo zůstat ani jedno sedadlo prázdné. Musíme si všichni uvědomit, že jedině aktivním přístupem k práci MěNV můžeme pomoci v dalším budování tolik potřebných věcí ve Vysokém nad Jizerou, jako je třeba obchodní středisko, požární zbrojnice, rozšíření divadelní budovy, výstavba školních dílen a tak bychom mohli jmenovat dále co vše je u nás potřeba vybudovat. Budou-li všichni občané Vysokého účinně MěNV pomáhat může se vše uskutečnit a tím si všichni občané připraví lepší prostředí a podmínky pro svoji spokojenost. Je snahou většiny poslanců, aby ve Vysokém nad Jizerou bylo všechno, co k spokojenosti občanů potřebují a znovu zdůrazňujeme, že toho můžeme dosáhnout jen účinnou pomocí všech. Jako prvořadý úkol před námi stojí vybudování mateřské školy. Je zapotřebí, aby občané, kteří si podali závazky na pomoc při výstavbě, se na výzvu MěNV zúčastňovali vyhlášených brigád. Poslední směna vyhlášena NF byla 5. října a pracovalo se hlavně na výstavbě MŠ. Bylo přítomno celkem 10 občanů a 4 mládežníci. Plánoval se prostor mezi základy. Je velká škoda, že se sešlo tak málo brigádníků, zemní práce by se uspišily a mohl se ještě v letošním roce vyzdít sklep, a tím by se letošní plán splnil. Druhá část brigády pracovala na přípravě Krakonoše na V.nár.přehlídku, o které se píše v úvodu dnešního čísla.

Upozorňujeme všechny naše občany, kteří mají uzavřený závazek na stavbu MŠ, že mohou pracovat i všední dny podle směn, práce je ještě mnoho. Stačí mít chuť něco udělat pro dobrou věc. Přihlásit se mohou na stavbě u s. Háška Josefa, který každému přidělí práci.

Závěrem děkujeme všem, kteří nám již pomáhají jak na výstavbě MŠ, tak i při směnách NF.

Předseda MěNV

Zpráva ze statku.

Pomalů se nám končí hospodářský rok a sklizeň našeho celoročního snažení. Že nebyl pro naši činnost příznivý, sami nejlépe víte. Skutečně jsme si letos neužili na Vysocku tepla. Mimo teplejšího února a března byly ostatní měsíce podnormální. Ze začátku suché a v červnu a červenci velmi mokré. Trochu přijatelnější byl srpen a pékání září. Naše pořekadlo, že jaro v horách nekončí, lze dokladovat skončením senoseče v polovině září na Vysocku a až 26. září na Rokytníku. Hmoty pro dobytek je sklizeno dost, ale nízké užitkové hodnoty, i když se mnohde sklízelo seno s podrostem otav.

Naše horské žně se i letos vydařily. Začátek byl až počátkem září a konec v Rokytnici v prvním týdnu října. I zde chladno nepřálo teplomilnějším odrudám pšenic, ječmene a jarního žita. Tradiční horské plodiny - oves a ozimé žito - jsou velmi dobré. Naše výnosy jsou tyto:

žito ozimé	31,81 q po ha	pšenice ozimé	25,01 q po ha
žito jarní	12,70 "	pšenice jarní	26,44 "
ječmen	25,16 "	oves	34,68 "

Veškará sklizeň je přepočítaná na 15% vlhkosti. Plán sklizně byl 13.350 q, skutečnost 14.090 q. Průměrný výnos na 1 ha 28,93 q. Ztráty za kombajnem u stojícího obilí byly přijatelné, u polehlého až 20%.

Ozimé žito máme včas zaseto, ale pro sucho, přestože jsou uválena, nerovnoměrně vzházejí. Pšenice chceme zasít do 10. října.

Sklizeň brambor je organizačně dobře zajištěna. Pomáhají nám brigády ze ZDŠ, lesního učiliště z Harrachova a ZOU Vysoké nad Jizerou. Naš kombajn má udělat 25 ha.

Horší je to, že brambory, které jsou v zemi už 170 dní, nejsou ještě úplně vyzrálé. ZNZ je na zákrok jakostní inspekce nemohl vykupovat a škrobárny je pro nižší procento škrobu nevykupují jako průmyslové. Chybí nám jen 2-3 desetiny procenta do normy, a tak za ně dostáváme jen 30 Kčs, i když jsou pěkné, čisté a bez strupů. Náklad na 1 q je kolem 70 Kčs na q, tedy prodělek 40 Kčs na každém q brambor. Jestli

Společnost brambory potřebuje, ale my je přestaneme vyrábět. Letošní rok není pokem prvním, kdy jsou podobné problémy. Víte sami, co je s bramborami driny, co je potřeba brigád a výsledek k ničemu. Letošní výnos je také dobrý a bude kolem 300 q po hektaru. Naše odrůda Ruska je poloraná I. třída a doba její zralosti je 129 dní.

Činnost našich Brigád socialistické práce je dobrá. Zlepšila se úprava okolí krajin, provádí se zastupitelnost v práci. Pro nejisté zajištění stravování ve Vysokém jsme přikročili od začátku září k dovážení obědů ze závodní jídelny Seba 10 Rokytnice nad Jiz. Obědy se vydávají v zasedací síni ředitelství, počet strážníků je 60 až 80 denně. Obsluhu a výdej jídel obstarává M. Ďoubalíková ke spokojenosti všech. Obědy dováží hospodářství Vysoké.

Josef Soukup

Jubileum vysocké SEBY.

Vysocká Seba oslavuje v tomto roce 70 ti leté jubileum založení závodu, kteroužto významnou událost jsme již zveřejnili v sedmi pokračováních historie závodu ze zápisů Ant. Junka, býv. zaměstnance závodu. Vlastní oslava jubilea bude zahájena 30. listopadu t. r. slavnostní schůzí v sále Sokolovny. Při příležitosti těchto oslav bude v závodě instalována výstavka fotografií z historie závodu, která později bude přenesena na náměstí do výkladních skříní v domě Klubu důchodců.

Redakce

U Sternádku se luští křížovky.

Zamyšleně sedí stará Sternáčice za stolem a žmoulá v puse kousek tužky. Sedí již dlouho a zevluje po světíci, občas se poškrábe tužkou pod šátkem ve vlasech a houževnatě přemýšlí nad nedokončenou křížovkou. Sternáčice má křížovky jako svého velkého koníčka. Ví, že její manžel, kterého považuje za nejchytřejšího ve vesnici jí nikdy nechá ve štychu a vydatně pomáhá, protože je "čloujek, kerej všecko zná a prošel velíkáncej kus světa". Podle jejího rčení až "přemudrovalej" a řada křížkových výrazů je pro něho hračkou.

Konečně se Sternádek vrací z háje, rozhlíží se a podívá: "Tak už zase marně bloumáš po setnici a nemůžeš s tou křížovkou z fleku? Počkej, jen si sundám škerpály a bude to našup vyluštěný. I když tejdě sou ty křížovky takový prapodiuň a jeden ani neví kerej mudrlant to sesmolil, protože to sou samý takový neznámý vejrazy. To tuhle hoch souseda Pacholika, ten co študuje v Jilemici na kinnáziju, umí už kale rusky, zná zeměpis, ten novej modrní a luští ukrutně hravě. Tuhle čloujek je rád, že se naučil z te levize slovensky a my vlastně mámo umíme dvě řeči a eště po kerkonošsku a to umí jen našinec. A eště abych nezapomněl, tu rokytenckou němčinu umíme taky jen tady na horách. Když já ale poradě nevím jaká je to řeč v Zaire a stydím se někoho zeptat z těch mladějch co študýrujou.

Sternáčice poslouchala a povídá: "To kdyby mě pámbu všecky říchy vodu pustil, táto tuhlenctu křížovkou asi dohromady nedáme a kdybysme začali študovat jako ten hoch Pacholiku. Víš co, seber čepici a di k Pacholikom jako pobejt a náč chytře se hochá ptej a piš si to na papírek. Já Ti tejdě řeknu co všecko potřebuju vědět.

Sternádek odmítal a povídá: "Vosobo žencká, jak já budu přebelbět před tím hochem vypadať a von až vodu eště řekne, že Sternádek je trouba". Sternáčice naléhala, přemlouvala a tak si napsal slova, která chyběla do křížovky a hajdy k Pacholikom. Těch slov bylo hodně a tak psal: "sibiřský kozoroh, argentínská tisková agentura, bývalý název maďarského města elektrický klávesový nástroj a jihoamerický hlodavec a světový prozaik".

Sternádek se za chvíli vrátil skoro vítězně a s úsměvem. Mladý Pacholik až na toho světového prozaika všel všechno. Sternádek vykládal: "Já se ptal hochá chytře, že až za hodně chvíli pochopil, že jde o křížovku a abych ho krapet povyzkoušel a nevypadal před ním jako trouba, tak sem se ho zeptal, jestli pak ví, jak se menovala dříu Bratislava a jak se menoval tureckej sultán ze perní světový války co pomáhal Vilém a přectau si mámo, že hoch na mě koukal s veteřenou hubou a já mu řek, že Bratislava byla dříu Prešpurk a sultán se menoval Abdul Hamid. Já bych to tedy taky nevěděl, kdybysme ho neměli tamle v kredenci na kafový herničku s Vilémem a Francem Jozefem a pod tím ten nápis "Viribus unitis". Jen mě eště merzí, že sem se ho nezeptal na pravý přítok Irtyše a na zkratku kulturního spolku ukrajinských pracujících v ČSSR.

Už byl pozdní podzimní večer, když u Sternádku zhasli a šli spát. Ale křížovku stejně nedoluštěli, protože neznali město Omské oblasti, potom léčivý alkaloid a jméno sluhu Dona Quijota.

Josef Ďoubalík

Jak přišel stanovák vo stouku.

Šla takle řeč vo dětištata, jak ich bejvaly pelný chalupy, a strejce Floriján poudá: Jo, za stara vosum deset a trá i patnáct harantu nebejvala nic vobzlaštního. A čím menši chalupa a žiunost, tím ich bejvalo víc. Čím věči hromada děti, tím tenčí krajiček."

Dědek Marinku jennou ruchal ouhor u selnice, šlo to ztuha, samá křemenice, škort škert, a za každým tím škertem dědek zasakroval. Šel zrouna vokolo vysokej pan falář a prej: "Ani vám neřeknu pomoc pámbu, dědku říšnej! Copak se při práci takle kleje? Esli pak se umíte taky tak modlit jako sakrovať,"

Že to byl pan falář, tak Marinek zastavil a poudá: "No, něco se eště pamatuje, jennospáne. Tot to mužme hned sprubnout, dyž už ste taďy. A hned spustil - ve jmenu oce i ducha svatýho amen. Pan falář mu do toho skočil: "A hde ste nechal syna?" "Kerýho?" poudá Márinek. "Já jich mám deset a to děuky ani nepočítám." Pan falář si jen těžce pouzdech, máu nad dědkem rukou a šel svou cestou.

Jo, to se tenkrát říkalo, hde bylo honně harantu, - je ich jako Marinkovejch. Něhde se zas nemohli trá dočkať kluka, rok co rok šlo důče za důčištětem, a kluk za nima trá až vosmej. To zas vejšlebové říkali, že kůli jennomu hoštětisi zaprasečili děukama celou rodinu. Krupička se taky vozvoli: "Pědy sou různé. Něhdy zas tu je majetnost, že by ich mohli uživiť celej rekyment, sou děti lačni, a nedočkej se." "To máš svatou praudu, Krupičko," poudá strejce. "Něco podomnýho se mohlo stáť, tervám v Návarově. Ale to už je pradáuno, a hdo ví, co je na tom praudy. Tenkrát tam byla mladická barónka pěkná jako vobrázek, že byste k němu darmo hledali šikunej rámeček, a jak se říká kreu a mlíko. Pan baron zas vopáčně, jak to u toholle panctva bejvalo, byl zaterpklej starej páperda. Teda k ničemu. To se ví, voba se merzeli, takovej majetek taďy, a čáka na dědice pražánná. Podará byla, že ten baron byl na barona dost moudrej a venkocem i nápaditej, a tak jennou ráno dyž stávali, poudá "É-houbelec, na všecko si jenáme, tak co by né i na tolle." Baronka, po jalový noci jako vobyčejně naverčená a vofernělá, najennou vozila a začala špicovat uši. "Co ste to řekel, drahý muž?" poudá a zapejřila se. Von to teda vepakoval. Vona se, toceví na voko, začala upejcať, to že nemuž bejť, na to že není ani pomys a hdesi cosi a úbec začala se zpěčovat a dělať štráchy a flauzy, a zatím, merška, se na to celá trāsila a koukala už aby to bylo.

V tý istý době byl velle ve Stanovým takovej životnej chlapišták, no, jura, lam-žezezo a pohlennej. Baron jak se vo něm dozjeďal, hned si ho vobšteloval na zámek a scuk to s nim dohromady. Esli by si, jako vejpomoc, nemoh patřičně všimnout baronky a deržať vo tom hubu. A dyž to nihde nerozkrandá a bude z toho kluk, že dostane sto zlatejch. Za děuku jen půlku. Jéminkote! Co by si neušim a co by nederžal za tak vej majlant. Verchnost je verchnost, tá se musí poslouchať a tak si plácli. Verchnost taky jeden nemuž jen tak halabala vošmerclovať, a tak na to šel s ráckým fortelem. Baronka už po pěrnim přijímání byla celá pryč, no oupelně bez sebe a tuza si ho libovala. A taky hned, že jí musí eště cosikrát ponauštiviť, aby to bylo oučinný. Von byl, to dá rozum, samá vohota, hdy pak se zas dostane k takový fajnový práci, a tak že přide. Kolikrát to bylo, co je komu do toho, a hdo by se s tím taky počital. Dyž pak uperch potřemnej čas, motyka spustila a baronce se narodili dvě kluci jako buci. Baron s baronkou skákali radostěj do stropu; baron dertek níž. Dal si hned zavolať toho stanouskýho šikulu a nejdřiu - vod čeho je verchnost - mu pořánně vycinkal, že nebylo potřá bejť tak divokej, a pak mu na dřevo vysázel dvěšť zlatejch. Von na to merk a poudá: "Halt! Tolle bude mejlka, to nemuž vzít. Byla smluvená jen stouka." Takovýlle byli tenkrát liči. Baron se zachechtal: "Pauda je, že stouka, ale za jennoho, a voni, parchanti přišli dvě. Jen si to vem, je to zasloužený."

Stanovák sprásk ruce: "I hrom do škopku! No, prasmůla!" Pak se poděrbal na palici a poudá merzutě: "To vám teda řeknu, že nebejť tenkrátu baronky tak prasecky naviksovaná podlaha, že se mně smeklo, tak sem dnes bral nejmiň vo stouku víc!"

Prokop Hásek.

U p o z o r n ě n í :

Objednané vstupenky na V. národní přehlídku vesnických a zemědělských divadelních souborů si můžete vyzvednout v informačním středisku/ střediskové knihovně/ již od 17.října 1974.

Redakce

Zlaté svatby. - 50 let společného života oslavili

15. září Anna a Čeněk Kramářovi ve Vysokém nad Jizerou

11. října Krista a Vojtěch Markovi v Mělníku

25. října oslaví Ludmila a Josef Hladíkovi.

Všem manželským párům přejeme na další společné cestě hodně zdraví !

Narozeniny :

13. října oslavila pí Anna Šinková 85 let,

25. října oslaví pí Anna Bryknarová 83 let,

22. října oslaví rodačka pí Božena Drahoňovská, rozená Paulusová 75 let,

27. října oslaví pí Anna Dohalská 87 let.

Přejeme hodně zdraví!

Úmrtí.

8. října zemřel p. Vít Jandura ve věku 98 let.

Čest jeho památce !

Redakci zaslané použité i nepoužité rukopisy, nejsou-li vyžádány zpět ukládají se do archivu zpravodaje. Celoroční předplatné poštou 25,-Kčs Odpovědná redaktorka Marie Ďoubalíková. Větrník vychází jednou měsíčně. Řídí redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 10.každého měsíce do Vlastivědného muzea. Cena 1,-Kčs.